

Przedstawiamy w formie prezentacji multimedialnej

WYSTAWĘ

zorganizowaną

w Publicznej Bibliotece Pedagogicznej w Słupcy

100. Rocznica odzyskania przez Polskę
Niepodległości

11 listopada

Dzień Niepodległości

11 listopada

11 listopada 1918 r. Rada Regencyjna przekazała uwolnionemu z twierdzy magdeburskiej Józefowi Piłsudskiemu władzę wojskową i naczelne dowództwo podległych jej wojsk polskich. Tego samego dnia Niemcy podpisały zawieszenie broni kończące działania bojowe Wielkiej Wojny. Po ponad 120 latach Polska odzyskiwała niepodległość.

Józef Piłsudski

Źródło: *Internet*, [online], [dostęp 14.08.2018], Dostępny w Internecie:

https://www.google.pl/search?q=j%C3%B3zef+pi%C5%82sudski+domena+publiczna&rlz=1C1SFXN_enPL502PL508&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwiK7aLLnfHcAhWkAJokHTgBAVkJQ_AUICigB&biw=1440&bih=714#imgrc=sDUc3iLT9bF6iM:

Historia

- ☞ Szansy danej przez historię Polacy nie zmarnowali i aktywnie przystąpili do przejmowania władzy na ziemiach polskich okupowanych przez państwa centralne.
- ☞ W Cieszynie już od 19 października 1918 r. działała i sprawowała funkcje rządowe Rada Narodowa Księstwa Cieszyńskiego pod przewodnictwem księdza Józefa Londzina.
- ☞ 28 października 1918 r. w Krakowie posłowie polscy do parlamentu austriackiego powołali Polską Komisję Likwidacyjną, która dwa dni później przejęła władzę w Galicji. Na jej czele stanął Wincenty Witos, przywódca PSL „Piast”.
- ☞ 31 października rozpoczęto przejmowanie władzy w okupowanej przez Austro-Węgry części Królestwa. W nocy z 6 na 7 listopada w zajętej kilka dni wcześniej Lublinie powołano Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej, którego premierem został Ignacy Daszyński, przywódca galicyjskich socjalistów.

Rada Regencyjna

- ❧ W Warszawie od września 1917 r. działała powołana przez Niemcy i Austro -Węgry Rada Regencyjna.
- ❧ Jej członkami byli książę Zdzisław Lubomirski, arcybiskup Aleksander Kakowski i hrabia Józef Ostrowski.
- ❧ W grudniu 1917 r. Rada Regencyjna utworzyła gabinet ministrów, na czele którego stanął Jan Kucharzewski.
- ❧ Na początku listopada 1918 r. regenci zdawali sobie sprawę, że ich polityczna rola dobiega końca i starali się powołać rząd, który miałby szerokie poparcie społeczne i któremu mogliby oddać władzę z przekonaniem, że w możliwie krótkim czasie przeprowadzi on wybory do Sejmu.

Członkowie Rady Regencyjnej

Józef Piłsudski

- ☞ Sytuację polityczną w Warszawie zmieniło w sposób zasadniczy przybycie 10 listopada 1918 r. specjalnym pociągiem z Berlina uwolnionego z twierdzy magdeburskiej Józefa Piłsudskiego.
- ☞ Tuż po przybyciu do Warszawy Józef Piłsudski odbył rozmowy z członkami Rady Regencyjnej. W ich wyniku zrezygnował z planowanego wyjazdu do Lublina, gdzie od trzech dni na wyzwolonych terenach działał Tymczasowy Rząd Republiki Polskiej z Ignacym Daszyńskim na czele. Rząd ten zresztą na wiadomość o powrocie Piłsudskiego z Magdeburga oddał mu się do dyspozycji.
- ☞ Przystąpiono do rozbijania stacjonujących w Warszawie oddziałów niemieckich.

Rozejm w Compiegne

- ⌘ Problemem ewakuacji niemieckiej armii Józef Piłsudski zajął się zaraz po przybyciu do stolicy. Jeszcze 10 listopada doszło do jego spotkania z niemiecką Centralną Radą Żołnierską.
- ⌘ W wyniku zawartych porozumień do 19 listopada ewakuowano jednostki niemieckie z Królestwa.
- ⌘ Przyjazd Piłsudskiego do Warszawy wywołał powszechny entuzjazm jej mieszkańców i tylko o jeden dzień wyprzedził wiadomość o tym, że w okolicach Compiegne delegacja rządu niemieckiego podpisała zawieszenie broni, które kończyło działania bojowe I wojny światowej.
- ⌘ W tych dniach Polacy uświadomili sobie, że po latach niewoli odzyskali niepodległość.

Podpisanie pokoju w Compiègne

Źródło: *Internet*, [online], [dostęp 14.08.2018], Dostępny w Internecie:

https://www.google.pl/search?rlz=1C1SFXN_enPL502PL508&biw=1440&bih=763&tbm=isch&sa=1&ei=nDJ1W5XjKpCVkwXdha-AAQ&q=rozejm+w+compiègne+domena+publiczna&oq=rozejm+w+compiègne+domena+publiczna&gs_l=img.3...15795.18846.0.19038.17.17.0.0.0.112.1614.13j4.17.0...0...1c.1.64.img..0.2.214...0i30k1j0i24k1.0.ouPtBxm9q1s#imgsrc=IsWaojdp8v-TcM:

Przekazanie dowództwa

- ☞ 11 listopada 1918 r. Rada Regencyjna „wobec grożącego niebezpieczeństwa zewnętrznego i wewnętrznego, dla ujednoczenia wszelkich zarządzeń wojskowych i utrzymania porządku w kraju” przekazała władzę wojskową i naczelne dowództwo wojsk polskich, jej podległych, brygadierowi Józefowi Piłsudskiemu.
- ☞ Trzy dni później Rada Regencyjna rozwiązała się, oświadczając jednocześnie, iż „od tej chwili obowiązki nasze i odpowiedzialność względem narodu polskiego w Twoje ręce, Panie Naczelny Dowódco, składamy do przekazania Rządowi Narodowemu”.

Niepodległość na Ziemi Słupeckiej

- ☞ Walkę z okupantem prowadziła na terenie całego kraju Polska Organizacja Wojskowa, która znalazła swój oddźwięk także w Słupcy i w całym powiecie słupeckim.
- ☞ Została założona w Słupcy w 1916 r. przez Bolesława Daneckiego.
- ☞ Wraz z rozwojem działań konspiracyjnych utworzono drużynę harcerską, której członkowie ściśle współpracowali z POW.
- ☞ W miarę krzepnięcia konspiracji komendy lokalne w Słupcy, Pyzdrach i Łądku prowadziły walkę z okupantem, poprzez przeciwdziałanie wszelkim rekwizycjom zatapianie na warcie barek ze zbożem, oraz innymi surowcami wywożonymi tą drogą do Niemiec, niszczenie połączeń telefonicznych, czy ukrywanie dezertarów z wojska niemieckiego oraz rozbijanie pojedynczych żołnierzy.

Odślonięcie Pomnika Niepodległości w Słupcy

Źródło: *Internet*, [online], [dostęp 14.08.2018], Dostępny w Internecie:
<https://galeria.dawnaslupca.pl/dawnaslupca-pl/slupca-do-1945-roku/fotografie/#!gallery-50-4525>.

Komenda Obwodu POW

- ☞ We wrześniu 1918 r. Komenda Obwodu POW zorganizowała wielką manifestację polityczną, o silnym brzmieniu antyniemieckim.
- ☞ Tłumy ludzi zebrane na tzw. targowisku, zostały zaatakowane przez oddział kawalerii niemieckiej i zostały zmuszone do rozproszenia się.
- ☞ Mimo to jednak zorganizowały ponowny przemarsz czwórkami przez miasto, kierując się ku cmentarzowi, gdzie została wygłoszona przemowa komendanta.
- ☞ Ostatecznie mieszkańcy musieli się rozproszyć, ale w demonstracji udział wzięło około półtora tysiąca osób.

Czyn zbrojny słupczan

- ☞ Wkrótce nadszedł długo oczekiwany dzień, w którym polowiaczy mogli rozpocząć akcję rozbierania Niemców.
- ☞ Na wieść o rozbieraniu słupeckiej żandarmerii miasto zostało otoczone przez dwie kompanie piechoty, przybyłe z obozu jeńców pod Strzałkowem. Na mocy pertraktacji pomiędzy delegacją IV Obwodu POW ze Słupcy, a przedstawicielami nowo powstałej niemieckiej Rady Żołnierskiej, konflikt zbrojny został zażegany.
- ☞ Następnie systematycznie rozbierano żołnierzy niemieckich, ale obyło się bez rozlewu krwi.
- ☞ Zarekwirowano Niemcom broń, zajęto magazyny z bronią i amunicją, sprzętem wojskowym, umundurowaniem i żywnością oraz objęto opiekę nad obozem, w którym przebywali żołnierze rosyjscy, Francuzi i Anglicy.

Słupca w okresie międzywojennym

Źródło: *Internet*, [online], [dostęp 14.08.2018]. Dostępny w Internecie:
<https://galeria.dawnaslupca.pl/dawnaslupca-pl/slupca-do-1945-roku/pocztowki/#!gallery-51-1197>.

Wyzwolenie Słupcy

- ☞ Kolejnym etapem, po rozbrojeniu administracji niemieckiej i załóg wojskowych było rozbijanie placówek wartowniczych, znajdujących się w pasie pogranicznym. Poradzono sobie z nimi szybko i bez większych strat.
- ☞ Miasta i wioski ziemi słupeckiej zostały wyzwolone siłami zbrojnymi jej mieszkańców. Zryw narodowowyzwoleńczy, tym razem został uwieńczony sukcesem, dając szansę na odrodzenie wolnej i niepodległej Ojczyzny.

W tym roku obchodzimy
100. Rocznicę odzyskania przez Polskę Niepodległości

niepodległa

Oprac. Anna Nowak

Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Koninie
Filia w Słupcy